

מועד קטן טז. (שורה 4) עד יז. (שורה 8)

עונשים שרשאי דין ליתן

- לנדות ולהחרים (אפילו את מי שמתעלם מהנידוי).
- להפקיר נכסים.
- לעשות מריבה, לקלל, להכות, לתלוש שער.
- להשביע את מי שראוי לכך.
- לכפות ידיו ורגליו ולאסור את האשם.

תהליך הזמנה לדין

- ב"ד שולח שליח המזמין את הנתבע לדין לפני איש גדול.
- מפרטים לפני הנתבע מי מוזמן לדין.
- קובעים זמן לדין.
- אם לא הופיע לזמן שקבעו, קובעים זמן נוסף.
- אם קילל את שליח ב"ד - השליח יאמר זאת (ואין זה לשון הרע).

הנידוי

- התראה לפני: מי שמבזה ת"ח - מתרים בו פעם אחת לפני.
- מי שמנדים אותו כדי להוציא ממנו ממון - מתרים בו 3 פעמים (ב,ה,ב).
- כשמנדין אומרים לו שזה משמו של החכם שהחליט לנדותו.
- מפרטים לאנשי עירו את חטאיו שגרמו לנידויו.
- זמן מינימלי לנידוי: בא"י: 30 יום.
בבבל: 7 ימים.

זמן מינימאלי לנזיפה:

נזיפת נשיא: 30 יום.
בארץ ישראל: 7 ימים.
בבבל: יום אחד.

התרת הנידוי

- זמן ההתרה: נידוי של ממון - ניתן להתיר מיד.
- נידוי של ביזוי ת"ח - ניתן להתיר רק אחרי 30 יום.
- מי מתיר? אב"י: רק מי שנידה. (ואם מתו - הנידוי תקף לעולם)
אמימר: כל 3 ת"ח.

- מנודה לרב - מנודה לתלמיד. (אבל מנודה לתלמיד - אינו מנודה לרב)
- מנודה לעירו - מנודה לעיר אחרת. (אבל מנודה לעירו - אינו מנודה לעיר אחרת)
- מנודה לנשיא - מנודה לכלל הציבור. (אבל מנודה לכלל הציבור - אינו מנודה לנשיא)

מכאן נלמד ש:

תלמיד שנידה בשביל כבודו - הנידוי חל (חוץ מלרב).
[כי אם הנידוי היה בשביל כבוד שמים - מנודה גם לרב!]

"חמוקי ירכיד... מעשה ידי אומן"

רבי: יש ללמוד דברי תורה בסתר (כמו ירך שבסתר).
רבי חייא: צדקה וגמילות חסדים יש לעשות בסתר.

אך ב'יומי דכלה' יש ללמוד בפרהסיא.
[ובזה עוסק הפסוק: 'לא מראש בסתר דברתי']

"חכמות בחוץ תרונה"

רבי חייא: ניתן וצריך ללמוד תורה בפרהסיא.
רבי (=רבא): כל העוסק בתורה מבפנים, תורתו מכרזת עליו מבחוץ.

אנשים שנמשלו ל'כושי':

שאול ('כוש בן ימיני')
צפורה ('צ' אודות האשה הכושיה אשר לקח').
צדקיה ('וישמע צמד מלך הכושי')
בני ישראל ('הלא כפני כושי אתם לי בני ישראל')

מדוע נמשלו ל'כושי'?

כושי בולט בסביבתו וכך גם הם היו בולטים (לטובה) במעשיהם ביחס לסביבה (צדיקים גמורים).

דוד המלך

- כשישב בישיבה היה יושב על גבי קרקע.
- כשעסק בתורה היה מעדן עצמו כתולעת, כשיצא למלחמה היה מקשה עצמו כעץ.
- כשזרק חץ הפיל 800 חלל בבת אחת.

השכר שקיבל:

- (1) יכולת לבטל את גזירות הקב"ה.
- (2) להיות ראש לשלושת האבות בעוה"ב.

ולא 1000, בגלל חטא אוריה החתי.

תלמיד חכם רשאי לפסוק דין לעצמו בדבר שברור לו בוודאות.